

KİTAP TANITMA VE TENKİDİ

Mustafa FAYDA, *İslâmiyetin Güney Arabistan'a Yayılışı* (Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları (152), Ankara 1982, VII-164 s.

1972 yılında sayın Prof.Dr. Neşet Çağatay (tez yöneticisi), Prof. Muhammed b. Tâvî et-Tancı ve Doç.Dr. Mehmed Saîd Hatiboğlu'dan müteşekkil jüri tarafından doktora tezi olarak kabul edilmiş olan bu çalışma, bir ÖNSÖZ ve GİRİŞ (s. 1-22)'ten sonra (bilhassa burada "Kaynaklar ve Araştırmalar" başlığı altında verilen bilgiler çok değerlidir), I. NECRAN BÖLGESİ (s. 23-65), II. YEMEN BÖLGESİ (s. 66-118), III. HADRAMEVT BÖLGESİ (s. 119-128), IV. UMAN BÖLGESİ (s. 129-134) ana başlıklarını taşımakta ve İslâmiyetin bu bölgelerde yayılışı geniş bir şekilde ele alınmaktadır. Son taraflarda ise, SONUÇ, BİBLİYOG RAFYA ve İNDEKS yer almaktadır. Eski ve yeni, matbû ve yazma birçok esere istinat etmiş olan müellif, özellikle, konusunu ilgilendiren hemen hemen hiçbir eseri ihmal etmemeye büyük bir gayret göstermiştir. Bundan dolayı kendisini tebrik ederiz. Bununla beraber, dizgi hatâları bir yana (*Merhep* (s. VI), *Vesâi* (s. 36, not: 34), *Terk. trc.* (s. 48, not: 82), *Belzâri* (s. 126, not: 33), *Âdb* (s. 129, 131), *Bisans* (Bibl., s. 151) v.b.), gözden kaçan bâzı ufak-tefek hatâlar olmuştur ki bunlardan görebildiklerimiz şunlardır:

Elysee (Eliza) Lichtenstater (s. 3, not: 9, Bibl., s. 145), *Ilse Lichtenstädter*; *el-Bicâvî* (s. 3, not: 16, Bibl., s. 144), *el-Becâvî*; *Dayyif* (s. 3, not: 16), *Dayf*; *Tals* (s. 3, not: 18), *Talas*; *İbn Seyyid'un-Nâs* (s. 4, not: 25), *İbn Seyyidi'n-Nâs*; *Philip Hitti* (s. 9, not: 58, s. 10, not: 60 s. 35, not: 33, Bibl., s. 144), *Philip Hitti*; *Hurre Husrev* (s. 12, 13, İndeks, s. 160). *Hurre Husre*; *İ. Goldzhier* (s. 13, not: 72), *I. Goldziher*; *Yağuş* (s. 20), *Yağûs*; *Ebû Celil* (s. 24), *Ebû Cehl*; *Yâ'kîn* (s. 25), *Yâ'kûb*; *en-Nahas* (s. 35, not: 33), *en-Nahhâs*; III *Yemen Bölgesi*, s. 66), II. *Yemen Bölgesi*; *Hâris b. Ebî Şemîre* (s. 68, not: 3), *Hâris b. Ebî Şemîr*; *el-Ascid'ul-Mesbuk* (s. 74, not: 22), *el-Ascedu'l-Mesbûk*;... *es-Selemâni* (s. 103), ... *es-Selmâni*; *Âmire b. Mâlik* (s. 103, İndeks, s. 157), *Amîre b. Mâlik*; *İmri'u'l-Kays* (s. 127, İndeks, s. 160), *İmru'u'l-Kays*;... *Hazânet*... (Bibl., s. 142),... *Hizânet*...; *Ferid, Vecdî Muhammed* (Bibl., s. 142), *Vecdî, Muhammed Ferid*; *Duhâl'il-İslâm* (Bibl., s. 144), *Duhûlu'l-İslâm*;... *ân Esmâi'l-Kutub* (Bibl., s. 147)... *an Esâmi'l-Kutub*; *İ. Ibyârî* (Bibl., s. 152), *İ. el-Ebyârî*; *el-A'lâm Kaamus ve Terâcim* (Bibl., s. 152), *el-A'lâm Kamûsu Terâcim* olacaktır.

Arapça asıllı bâzı kelimeler de rastgele uzatılarak (*Mû'cem* (s. 7, not: 47, 48, s. 8, not: 53, 54 v.b.), *el-Ârab* (s. 8, not: 56), *Zû Sâ'leban* (s. 9), *Âsmâi* (s. 11, not: 64), *Ebû Yâ'lâ* (s. 37, not: 40), *Âmr* (s. 61),... *Âmr b. Âvf* (s. 108), *Sâid* (s. 111), *Ânsî* (s. 115, 116) v.b...) yazılmıştır.

Diğer taraftan, metinde yer aldığı halde, bâzı müelliflerin (*Firûzâbâdi* (s. 90, not: 87), *A. Sureyyâ* (s. 126, not: 30), *Louis Jacolliot* (s. 127, not: 39) gibi) eserlerinin ve *İslâm Ansiklopedisi*'nden istifade edilmiş olan maddelerin Bibliyografya-da yer almadığı görülmektedir.

Netice olarak diyebiliriz ki bu te'lif, sahasında emek mahsulü bir çalışma olarak değerini muhafaza edecektir.

Dr. Süleyman Tülüci